

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredno le ob dnevu po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogorsko deželo za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. ad ministrativne redi, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz Bosne in Hercegovine.

Dunaj 22. avgusta. Fml. baron Jovanović poroča iz tabora pri Stolcu, da je 21. t. m. po večurnem hudem boji tretja in jeden del druge gorske brigade vzela nastavljenje vstašev pri Stolcu, in da je posadka, ki je bila v Stolcu zajeta, zopet zvezana z armado. Dozdaj je znano, da je 10 mrtvih in 32 ranjenih. Izguba sovražnikova je velika. Palo je več vstaških vodjev, mej temi tudi Hasan Risman Begović.

Iz Sarajeva došla poročila pravijo, da so cesarske čete pri zasedenju Sarajeva dobile 27 kanonov, mej temi več Krupovih, mnogo orožja, zastav in veliko streliva.

Iz Bosne nij nobenih novejših poročil. Uvesti se mora pred vsem red v Sarajevu, vojakom treba, da se po hudih marših in bojih odpočijo, predno dalje proti jugu prodirajo in razprše ostanke turških vstaških čet.

Cesar priznavši velike zasluge glavnega poveljnika je imenoval fzm. Filipoviča za poveljnika 2. avstrijske armade, velika čast, katero je menda prvokrat v Avstriji dosegel mož slovanskega rodu, da si so ravno slovanski generali in slovanski polki v najnevarnejših trenutkih, ko je šlo za obstanek Avstrije, pokazali svojo neomahljivo udanost in zvestobo do vladarja in Avstrije.

Fzm. baron Filipovič imenovan je za poveljnika druge armade, ter se mu je podaril veliki križec Leopoldovega reda z vojno dekoracijo; vojvoda Württemberski imenovan je za feldzeugmajstra. Nadalje se bodo imeno-

vali: fzm. vojvoda Württemberski, fml. Ramberg, grof Szapary in baron Bienenrth poveljnikom 13., 5., 3. in 4. armadnega kora. Pet generalov imenovalo se bode poveljnikom čet in divizij.

Nekateri listi pripovedujejo, da je grof Andrassy sklenil s Turčijo tako vojaško pogodbo (konvencijo), da ostane sultan vsaj po imenu vladar v Bosni, in da bode turška zraven avstrijske zastave vihrala po vsej Bosni. Avstrijski minister, ko bi res tako pogodbo podpisal, česar si pa še domišljevati ne moremo, bi ne sedel na ministerski stol, ampak vse kam drugam.

Iz Siska se brzojavlja, da so 20. in 21. t. m. tam prispeli tri ambulantne ladije s 317 ranjenci in 84 inace bolnimi vojaki. Očakuje se še jeden parobrod s 168 ranjenci in bolniki. Od Siska naprej odvažajo ranjence trije ambulantni železniški vlaki.

V Zagrebu je vse mesto z zastavami okinčano vsled vzetja Sarajeva ter je bila 22. t. m. zvečer velikanska baklada. Tudi v drugih hrvatskih mestih so sijajno obhajali zmago sarajevsko.

„Pol. Corr.“ poroča iz Sjenice 12. t. m. kako je fzm. Filipovič zasedel Varcarevo: Točno ob 9. uri 11. avgusta prišel je fzm. Filipovič pred kastel, katerega ključ so mu bili ven prinesli. Tukaj so ga tudi občinski predstojnik in starašine pozdravili. Ker je pa ona kompanija belgijskih pešcev, ki je v Varcarevo uže jeden dan preje prišla, prebivalce mesta le teško razorožila, in v nekaterih hišah našla v obilji turškega vojnega streliva, ukazal jim

je fzm. Filipovič, naj radovoljno vse orožje oddajo, ali se pa bodo najhujše kaznovali. Malo trenutkov čez 9. uro se je marš nadaljeval, in na izhodu soteske pri Vacarevem se je vojska odpočila, deloma tudi zato, da bi jo trhen dohitel. Opoldne se je dalje marširalo.

Ob 1. uri popoldne, jedno uro hoda od Sjenice, pozdravilo je naenkrat več sto „živio“-klicev fzm. Filipoviča in armado. Tisoč kristijanskih prebivalcev iz Sjenice in okolice prišlo je pod vodstvom katoliškega kaplana Franja Omrzenoviča s cerkveno zastavo v procesiji nasproti, ter so pozdravili c. kr. vojsko kot njihove rešitelje. F. Omrzenovič pozdravil je višjega poveljnika v jeden četrt ure trajajočem govoru, na kar je tudi ta v daljšem govoru odgovarjal. Jedva je fzm. Filipovič nehal govoriti, ko so se pričeli vsi k njemu siliti ter mu roki poljubljati. Mnogo hotelo mu je celo nogi poljubiti, a plakali so se vsi. Brezkončno se je klicalo „živio“ na našega cesarja, na višjega poveljnika in armado. Spremljana od radujočega se ljudstva, prišla je naša armada ob 2. uri popoldne v Sjenico. Zopetni gromoviti „živio“-klici so pretresli zrak. Prišli so tudi mohamedanski veljaki, da so se fzm. Filipoviču uklonili. Večina mohamedanskih prebivalcev je sicer ubegla, a pričeli so se posamni uže vračati. Denes je bil dan za odpočitek. Obristlejtenant Pittel prišel je tudi 11. t. m. v Sjenico; šel je s svojo kolono čez Rapta gorovje in velikanske gozde. Prebivalci kristijanski so v Sjenici prinesli fzm. Filipoviču v njegov konak veliko kosilo; a fzm. Filipovič se je zahvalil, ker on živi tako, kakor njegovi vojaci. Ves dan prihajale so deputacije k višjemu poveljniku.

Listek.

Iz Kotorskega do Žepč. *)

Zadnje pismo, katero sem ti pisal bilo je od Novega Topolja, dal sem ti moj naslov, a odgovora še nijsem dobil, kje je zapreka? V novem Topolju smo bili osem dni; v ponedeljek 29. pr. m. v jutro ob 6. uri smo odpotovali v Brod; kraj v obćem je prav zanimiv, griči in vmes gorice. Brod je majhno mestice, z majhnimi hišicami in oskimi ulicami, boljše ljudstvo kakor od Osjeka do sem, mestjani po večem po naši šegi in obleki, dekle prav zale. Sava po malem naprej teče. Pred mestom smo se spustili v tabor, bilo je več regimentov. 30. pr. m. prekoračili smo Savo in sicer čez pontonski most. Marš od Broda do Derventa je bil najbolj pust in težaven.

*) Iz privatnega pisma slovenskega Hartungovca katero se nam je prijazno v porabo prepustilo.

Ured.

Odmarširali smo ob 4. uri zjutraj in dospeli ob 6. uri na večer. To potovanje mi ne bode iz uma prišlo, tako žalostno je bilo. Odmarširala je cela VI. divizija, najprvo lovci, potem Belgier, Marojčič, Hartung itd. kakor sledijo.

Na tujo zemljo prišedši, nijsmo imeli nobene zapreke ali ovire. Dan je bil strašno vroč in cesta jako prašna. Žeja nas je nadlegovala. Moštvo je padalo stran ceste kot mušice.

Strašan pogled! Nij moči tega opisati, pojma o muki, katero smo pretrpeli, si ne moreš predstaviti. Samo od naše kompanije je na potu ostalo 50 mož, večidelj vsled solnarice (sonnenstich). Umrl od našega regimenta je samo jeden. Potočnik, učitelj, je bil tudi uže za izdihniti, a v treh dneh je zopet okrevaj, ker so mu posebno dobro stregli. Največ jih je zaostalo od Belgier, Marojčič in lovcev. Nad sto in sto mož vsakega polka zaostalo je na pol mrtvih, ki so še le za nekoliko dni zopet

okrevaj, ali umrlo jih je vendar čez 50 mož. — To je bil strašan pogled! Nobeden ne sme drugemu pomati, ne iz vrste stopiti — poginiti mora od žeje! Dr. Gros jih je mnogo smrti rešil.

A jaz sem hvala Bogu dobro marširal, in sem do sedaj še zdrav.

V Derventu smo pred mestom v taboru ostali. Na to muko pa pride ob 9. uri zvečer strašno vreme z deževjem, točo in gromom; vsak je moral pred piramido stati in moker sem bil do krvi. In to je trajalo 2 dni. Spal sem vendar le pod milim nebom prav sladko vsled trudnosti. —

Morali smo tako hitro od Kotorske odmarširati, da mi nij bilo mogoče naprej pisati. Še le sedaj v Žepčih mi je zopet po 6 dnevnem prenehljaji prilika dana moje pismo nadaljevati.

Od Kotorske smo odmarširali popoldne ob 2. uri do nečega griča Bukovica pred Dobojem. Tam smo imeli celo noč patrolo po

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. avgusta.

Zmaga pri **Sarajevu** je glavni predmet člankov v vseh avstrijskih listih. Vsi priznajo, da bode 19. avgust ostal imeniten dan v avstrijske zgodovini.

Agitacija za volitve v **deželne zbornice** nikjer nij posebno živahna. Na Koroškem se je v Celovcu ustanovil nemški centralni volilni odbor, v Gradcu pa dozdeva se nij jednecega odbora, in tožijo dopisniki v dunajskih ustavovernih listih, da je povsod velika mlačnost mej volilci. Deželni zbori bodo sklicani 24. septembra, pa k večjemu kake tri tedne skupaj, ker se 15. oktobra začne sesija ogrskega in najbrže tudi avstrijskega državnega zbora. — Treba bode nove milijone privoliti za Bosno; da bi le ogromne te svote ne bile potratene v smislih magjarskih politikastrev.

Cesarjevič **Rudolf** pohodil je 22. t. m. v čeških Toplicah nemškega cesarja, ter je bil tam navdušeno sprejet. Pozdrav kronprinca in nemškega cesarja je bil srčen.

Vnanje države.

Knez **srbski** proglasil je 21. t. m. neodvisnost Srbije v manifestu. V tem manifestu se zahvaljuje evropskim vlastim, katere so Srbko v svojo vrsto sprejele, akopram se Srbkeij nij to dovolilo, kar je pravično zaslužila. — Ves srbski narod se raduje, mesto Belgrad je razsvitljeno in z nebrojnimi zastavami olepšano. Tudi z Ogrskega je šlo mnogo Srbov v Belgrad udeležiti se slavnosti proglašenja neodvisnosti Srbije. Vled tega je veliko razburjenje mej Magjari.

Porta še vedno ščuje prebivalce okolo Batuma, naj se ruskemu zasedenju z orožjem v roci uprejo. Ali jim bode ta upor kaj hasnil, to preverili se bodo kmalu, ker tudi potrpljenje in ozirnost Rusov ima svoj konec. — Vlada v Carigradu čutila je zopet jedenkrat potrebo, da je svojo „lojalnost“ nasproti Avstrijskeji povdarjala. Svetu je znano, da porta nij skromna v obljubah, ako uvida, da jej nevarnost preti.

„Golosu“ se poroča iz Carigrada, ka se je tam osnoval odbor najodličnejših tam živetičih Bolgarov, ki bodo delali za volitev bolgarskega kneza. — Kakor smo uže včeraj poročali, sprijeli so se Turki in Črnogorci pri Podgorici. Vlada v Carigradu je tega sama kriva, ker Črneji gori nij hotela še zdaj odstopiti po berlinskem ugovoru jej pripoznanega zemljišča. V berlinskem ugovoru je pa uže poudarjeno, da naj vsaka dotična vlast sama skrbi, da se sklepi te pogodbe točno izvršijo. Ker je Turčija doslej bila gluha vsem terjatvam Črne gore, je ta zdaj v svojem pravu, ako bode z mečem odpodila Turčina iz svojega novo pridobljenega zemljišča.

Otok **Samos**, kateri se je odtrgal od Turške, poslal je velikemu veziru v Carigradu spomenico, v kateri mej družim zahteva, da naj Turška svojo posadko z otoka domov pozove, a v samsko luko pošlje jeden svoj vojni brod. —

Na **Francoskem** vršile se bodo volitve senatorjev 5. januarja prihodnjega leta. Zato bodo vsi francoski občinski svetniki pozvani 25. novembra t. l., da bodo izvolili svoje delegate za senatorske volitve.

Na **Nemškem** so zdaj tudi vse ožje volitve v državni zbor dovršene. Kakor so te izpale, Bismarck nema upanja, da bi bil v državnem zboru načrt postave zoper socialiste sprejet. Centrum državnega zbora in ultramontani ne bodo zanj glasovali. — V oziru na posredovanje mej Grško in Turško pravi „N. Allg. Ztg.“ da se to posredovanje ne bode preje pričelo, nego da se bode dokazalo, da so se vsi razgovori mej Grško in Turško ponehali. — Grška naj torej le še čaka.

Dopisi.

Iz Celja 21. avg. [Izv. dop.] C. kr. okrajni glavar celjski je do županstev, farnih uradov in odličnejših prebivalcev sledeči poziv razposlal:

Vsled oboroženja armadnega, odločenega za zasedenje Bosne in Hercegovine je na Najvišje povelje morala večina k vojaštvu spadajočih mož iz štajarskega nastopiti vojno službo pri dotičnih četah.

Naši vrli vojaki, ki so pogumom in veseljem sledi i pozivu in ukazu svojega Najvišjega vojskovodje, prestali so v Bosni in Hercegovini uže teške in krvave boje. Žalibog nij dvoma, da čaka naših hrabrih vojakov še marsikatera težavna in krvava naloga!

Prebivalci v obsegu okrajnega glavarstva celjskega! do Vas velja zdaj poziv, za naše pridne rojake, ki bodo pri izpolnjevanji svoje dolžnosti ranjeni in ki bodo zboleli in tudi za zapuščene skrbeti, kakor veli to človeška ljubav.

Naj se tedaj vsi tisti, katerim premoženje dopušča, udeležijo tega blagega patrijotičnega in dobredelnega čina s tem, da darujejo denarne doneske, obvezila, in da izrečejo voljo sprejeti ranjence v gojitev.

Doneski in dotične objave za prevzete ranjencev naj se blagovolijo kmalu sem odposlati. Od tu se bodo pripomočki nemudoma odposlali v odločen namen.

Iz devete dežele 21. avg. [Izv. dop.] Iz Postojne smo zvedeli, da je na pritožbo tamošnjih narodnjakov poslano na visoko

ministerstvo volitev predstojnika občine postojnske g. Matija Burger-ja, dovršena uže meseca januarja t. l. zavržena, ter da se bo nova volitev župana razpisala. Slišali smo o tačasnej volitvi tudi v deveto deželo, to kar je zdaj javno dokazano, da so postojnski nemčurji z brezpostavnimi sredstvi in zoper voljo večine občincev g. Burger-ja občini postojnskeji za župana vrinili, ki je bil vkljub pravičnim protestom tudi takoj nezakonito v službo postavljen. Ali je imel g. Burger toliko zaupanja na nemškutarske matadorje, da bodo njihovo nepostavno početje tudi visoke oblastnije trdile? ali je mož tako kratkoumen, da nij mogel razsoditi, kaj je večina ali manjšina? Kaj je postavno ali nepostavno? — tega v deveteji deželi ne vemo. Mora pa uže jedno ali drugo biti. Ker drugače gotovo ne bi bil on v nevarnost takega osramotenja stopil.

Ko mu je bilo z devete dežele, kjer imamo bistroumne glavice, po slovenskem narodu nasvetovano, da naj on od županstva prostovoljno odstopi, in ko bi si bil on ta dober svet k srcu vzel, ostal bi bil čislán mož. Zdaj pa po 7 mesečnem predsestvu občine, je po dokazaneji nezmožnosti samostalnega vladanja občine, vrh blamaže, še peščico tistih zgubil, ki so ga poprej čislali.

Po premisleku vsega tega dragi g. Burger, nij upanja da bi Vas Vaši nemškutarski zavetniki pri noveji volitvi s poštenimi načini zopet na zeleno vejo spravili.

Kakor se v deveteji deželi sliši, se bodo narodnjaki občine postojnske svojega gesla: za dom, cesarja, trdno držali, ter si moža volili, ki bo občino dostojno zastopal. Pri vseji našeji učenosti, ne moremo tukaj v deveteji deželi uganiti, kdo je zdaj za nelegalno uredovanje po nemškutarskih brezpostavnih manevrih važnej občini postojnskeji vrinenega župana, katerega volitev nij veljavna, odgovoren?

Od Save 16. avg. [Izv. dop.] Učitelji in učiteljice laškega okraja imeli so 1. avg. v Laškem trgu svojo redno učiteljsko skupščino, združeno z razstavo učnih pripomočkov in šolarskih del. Konferenca bila je jako živahna in zaslužijo g. poročevalci popolnega priznanja. Obžalovati je le, da se nijso tudi letos, kakor prejšnji dve leti združili učitelji laškega, celjskega in šmarijskega okraja v skupno zborovanje; kajti s tem se budi zanimanje za stvar, in obilneje udeleževanje pri debatah.

Po izvolitvi g. Žolgarja in Pezdevškega za

hosti v strašnem deževji, kajti predno noč v petek 2. avgusta bila je eskadrona huzarjev od vstašev napadena. Izmej teh je samo 50 mož nazaj prišlo; drugi so bili mučeni; odrezali so jim nosove, všesa, jezik, modi itd. Od Bukovice smo naprej marširali v Tešanj. Tukaj smo prenočevali v zopetnem deževji. Ponedeljek 5. avgusta marširali smo od Tešanj v Maglaj, kamor smo ob 1/2 4. uri dospeli. V Čaglovici mej potjo smo imeli počitek. Na bregih pred Maglajem nas je čakala osoda, namreč bitka s Turki. 7 Turkov smo ulovili, a drugi so v ravnini na levem bregu Bosne nas čakali. Naš 4. bataljon je prišel v strelno črto (feuerlinie); streljali smo na te pse, in jih pokončali nad sto. Ostali so bili prisiljeni v Bosno skočiti, kjer so vsi poginili! Bosna je malo manjša od Drave. Ta boj se imenuje „boj pri Maglaji ponedeljek 5. avgusta.“

Ulovljenih 7 turških vstašev smo ustrelili in na večer v Bosno vrgli. Boj je trajal 3 ure od 1/2 4. ure do 1/2 7. ure popoldan. Naš 4.

bataljon je izgubil 1 mrtvega in 2 ranjena. — Krogle so nad našimi glavami švigale kakor blisk. V Maglaji smo prenočevali in drugo jutro nazaj marširali v Čaglovico. Tukaj nas je čakal 5. bataljon in imeli smo počitek.

7. avgusta ob 5. uri zjutraj smo odmarširali po bregih na Žepče. Sredi pota pred vasjo Brankovič imeli smo mali počitek. Tja dosevši smo piramide sestavili, in komaj smo se malo spočili, uže pridejo krogle v naš tabor na malem griču od 2 strani.

Mi zgrabimo puške in streljamo na sovražnika! Ali sovražnik se vedno bliža, in misliti si moreš našo osodo — malo smo imeli municije! Streljali smo na 300 korakov! Moja kompanija, to je 14., bila je prva v boji. S početka nas je strah obšel, kajti krogle so žvižgale nad našimi glavami, ali vendar vedno nižje padale. Mislili smo uže, da smo vsi do zadnjega moža izgubljeni, ali črez tri ure pride naša brigada po velikeji cesti od severa nam v pomoč. Dobili smo zopet korajžo, in Turke

spodili naprej po cesti. Mej tem pa pride hudo vreme z bliskom in gromom, in do kože mokri vržemo Turke do griča Ponjevo pred mestom Žepče. Na tem griču so se Turki zopet zbrali za svojimi okopi (verschanzung), in hoteli nas nabiti; ali to se jim nij posrečilo. Mi smo jih namreč od spredaj in 27. lovski bataljon od zadeji obkolili. Ujeli smo 375 mož, jim orožje vzeli in jih odpeljali. Ta bitka se imenuje „bitka pri Žepčih“, trajala je 6 ur, od 12. ure do 6. ure zvečer.

Kaj tacega ti opisati nij mogoče, da bi imel pojma o tem.

Naš polk bi bil do zadnjega moža vse zgubil, ako ne bi bila prišla brigada od severa, kakor sem omenil, na pomoč.

Palo je moštva od našega polka največ, in sicer imamo 34 ranjenih in 3 mrtve, to je, nadlejtendant Kubin, jeden frajtar in jeden prostak. Od naše kompanije je samo jeden ranjen.

Prva sovražnikova topovska krogla je ra-

zapisnikarja poroča g. nadzornik Ambrožič o svojem nadzorovanju, s čemer je večinoma popolnem zadovoljen. Pri posameznih predmetih daje nasvete, in poudarja vzlasti gojitev jezikovega uka. Učiteljem polaga na srce, da naj se v dosego tega poslužujejo v šoli in zunaj šole čistega slovničnega govora v nemščini, kakor tudi v slovenščini. Vzlasti velja to o slovenščini, kjer se šestokrat rabijo germanizmi, in marsikoji učitelj kar v dijalektu govori. Na to naznani g. predsednik postave in ukaze, izdane mej časom od zadnje konference. Mej temi ukazi sta važna vzlasti o jeziku poduku in o ženskih ročnih delih učiteljic na Štajerskem. V bodoče mora biti vsaka učiteljica ženskih ročnih del z dobrim vspehom izpitana, vse druge se imajo z novim letom odpustiti. Plačane bodo od ur; a učiteljice se sposobnostnim ali zrelostnim spričevalom dobodo nagrado za ure, ki presegajo štev. 25. V dosego tega pa se osnujejo v Gradci in Mariboru tečaji za učiteljice ročnih del.

K 5. točki a) dnevnega reda: „kako se razodevajo otroški temperamenti, in kako se naj učitelj pri odgoji na nje ozira“ — se oglasi prvi g. Zupanek iz Loke, ter pove na kratko svoje mnenje. Za tem pa poprime besedo g. Gabršek iz Zidanega mosta, in v obširnem, temeljitem in jedrnatem govoru dokáže 1. važnost natančnega znanja o človeškeji notranjosti, samovoljno razdeljenje temperamentov, in navadno rabo štirih glavnih temperamentov, kaj nam je znanega o temperamentih sploh, in kaka znamenja in učinki se pripisujejo posamnim temperamentom, koliko je zanesljivega o tem, in na kaj se je treba ozirati pri preiskovanju kakega temperamenta; 2. kako se temperamenti razodevajo pri otrocih v šoli, pri igri, doma in sploh zunaj šole, kaka sredstva ima učitelj, da izpozna temperament otroka, kako se mu je pri odgoji in poduku po njem ravnati, da vsakemu temperamentu dá potrebno hrano, da ga vodi po pravej poti, in pripelje do pravega namena človeškega življenja. Govornik poudarja težavno nalogo, koju ima učitelj s tem spolniti, a nasproti postavlja vspeh tacega preiskovanja, koji zadosta poplačuje to delovanje, ter vspehe cele odgoje pred propadom obvaruje.

Drugo vprašanje „o nadaljevalnih šolah, kateri so glavni pogoji k vspešnemu poduku, kakove ovire so se stavile osnovi takih šol na

deželi, in kako jih odstraniti“ — o kojem je prvi referiral g. Valentinič iz Hrastnika, rodilo je živahno debato, koje so se udeleževali vzlasti gg.: Kroje, Gabršek, Irgl in Šeligo. Glavni povod debate bilo je vprašanje, naj li bode poduk v nadaljevalnej šoli obligaten ali ne, in naj li bodo te šole samo kmetijske ali splošne. Izmej sprejetih toček omenim le: Poduk bodi s početka vsaj v večjih krajih obligaten, pozneje tudi drugod; dečkom, obiskovavšim z dobrim vspehom nadaljevalne šole, naj se odpusti jedno leto aktivne vojaške službe.

O praktičnej obravnavi: „Rudolf habsburški na podlagi v lanskej konferenci postavljenih tez“, pokaže g. Pezdevšek iz Laškega, kako se imajo taka berila obravnavati. O disciplinarnih pravilih govori g. Kroje iz Zidanega mosta, ter predlaga, naj se izdajo za ves okraj jednaka pravila. Sprejmo se po njem izdelana ustrahovalna pravila z malimi izjemami in spremembami. V stalni in knjižnični odbor se volijo gg.: Kroje, Valentinič in Peternel (mesto zadnjega, ki je bil k vojakom poklican, se voli za njegovega namestnika g. Pezdevšek).

Slednjič naj omenim še razstave, ki je bila lep dokaz, koliko si prizadevajo posamezne šole in šolski sveti, preskrbeti se s potrebnimi učnimi pripomočki. Bile so, in to jako okusno in vrlo izbrano zastopane vse stroke v področje šolstva spadajoče. Vzlasti se je odlikovala šola na Zidanem mostu. Nič menj zanimiva je bila razstava ženskih ročnih del, kar je posebna zasluga učiteljice ročnih del v Laškem.

K sklepu ne morem kaj, da bi se ne dotaknil jako kritičnega predmeta, o katerem sem imel skoro da pri vseh letošnjih konferencah priliko to isto opaziti. Slovenščina je namreč bila tudi tu v najzadnej kot potisnena. Čuti nij bilo ni jedne slovenske besedice. Človek bi v resnici mislil, da je gori kje v „rajhu“, ko bi mu čisto slovenski, od trdega kmetkega Slovenca, ki niti besedice nemški ne ume, porodivši se obrazi nasprotnega ne označevali. Pa bi uže tudi ne rekel toliko, ko bi govorili nemški, kakor se poštemu človeku spodobi. Ali kaj, ko jo klatijo, kot bi orehe stresal. No, pa v laškem okraji temu nij zameriti, ko pa je večina učiteljev, ki bi bila rada „deutschgesinnt“, ki v šoli

goji le „deutsche kehlen“, to se pravi, slovenske butice z „deutsche lieder“ muči in krmi, ne zmeni se, da jedino pravo je le to, kar „durch sinn und herzen geht“, takim ljudem bi človek uže ne zameril toliko, ko bi vsaj v slovenščini imeli malo več omike in izobraženja.

Domače stvari.

— („Naši Janezi“). Došlo nam je (celo iz bojišča) nekaj pisem, v katerih se naši rojaki Kuhnovci bitko pritožujejo, da jih „pusjemo“ z besedo „naši Janezi“. Kaj tacega mi nikedar nijsmo nameravali, in rabili smo in bomo to uže skoro historično besedo vedno s ponosom, kadar homo govorili o hrabrih naših rojakih, bodi si oficirjih ali prostakih, ker vsi od polkovnika do zadnjega „pókarja“ so vedno „naši vrli Janezi“.

— (Imena mrtvih in ranjenih) vojakov našega domačega polka št. 17 priobčimo jutri, ker so nam obljubljeni, a denes prepozno došla, in tudi skromni prostor ne dopušča priobčiti jih denes.

— (V bitkah) pri Varcarovem, Jajcu in Jezeru 5. in 6. t. m. bilo je izmej Kuhnovcev 84 mož ranjenih a 15 mrtvih. Ranjenci ležijo deloma v bolnici v Jezeru, deloma v bolnici v Jajcu.

— (Za udovo ali siroto) jednega v zadnjih bojih v Bosni padlega vojaka našega 17. polka daroval je penzionirani polkovnik Ivan baron Veltheim sto goldinarjev.

— (Cesar) daroval je občini Podkraj za zidanje nove šole 300 gld.

— (V nunskem samostanu) ljubljanskem praznovala je mater Ignacija roj. pl. Engelshaus, 12. t. m. petdesetletnico svojega samostanskega življenja.

— (Potres,) o katerem smo včeraj poročali, začutili so tudi v Laškem trgu, in je trajal samo 4 sekunde, ter prišel iz severozahoda.

— (Hiša pri „zaponi“) stara nekdaž sloveča gostilna je uže do tal podrtá in cesta tako razširjena, da gre naravnost od kazine do dr. Zupančičeve hiše. Škoda, da so naši nemškutarski mestni očeti o svojem času g. Lukmanu privolili, da je s svojo hišo, ko jo je popravljaj, postavil na prejšnjo črto ter je nij nazaj pomaknil. Šelenburgove ulice bi bile potem skozi tako široke kakor dunajska cesta od „S'ona“ naprej. Na prostoru hiše „pri zaponi“ se misli baje zidati poslopje za poštno in telegrafne urade.

— (Za čebelorejce.) Splošno se še čebeloreja v panjih, napravljenih po starej sistemi, opravlja. Ravno taki panji pa z raznim ravnanjem dajejo čebelorejcu malo dobička. Alojzij Dekleva (v hotelu „Evropa“ v Ljubljani) daje letos čebelorejcem priliko, da po ceni dobijo dandenes jako praktične panje, Dzierzonove sisteme, kakor tudi zdrave in čvrste čebele. Pri tem se pa mora opomniti, da je konstrukcija panjev taka, da se pri prevažanju na pašo, ali kamorkoli, mej potem niti jedna čebela ne zgubi, zato se lahko panji po noči in po dnevi prevažajo. Na dalje je konstrukcija taka, da imajo vezi od kositarja, ter se zgoraj lahko kakor skrinjica odprejo. Ti panji so prav ugodni za rejo, ker nobedna matica nij nad dve leti stara, a je večina letošnjih. Cena preračunjena je po starej dunajskej vagi, in sicer 16 kr. jeden sporco-funt, vaga se skupno s panjem, in prejmlje se v Postojni.

nila 25 mož, ne dva metra od mojega ležišča. Ko smo dospeli do sovražnikovih okopov, morali smo zopet nazaj v naš tabor na griču Brankovič po našo vojno pripravo, in prišli smo še le o polunoci v tabor v Žepče.

Izstradani smo bili, kakor lovski psi, kajti misliti si moraš, da uže dva dni nijsmo imeli menaže, kruha uže pet dnij ne, ker bili smo stranska staža (seitenhut) naše divizije, in tako nijsmo imeli družega živeža, nego to, kar smo kradli.

Tukaj v Žepčih počivamo dva dnij, 8. in 9. avgusta. Vreme je vedno deževno, da se nij mogoče posušiti. Turkov vsaki dan po več ulovimo in postreljamo. Jutri gremo naprej od Žepčev, kjer se nam prorokuje večja bitka. Bog mi le daj vse tako prestati, kakor do zdaj, potem se uže še vidimo. Dr. Gros je bolehen, ali vendar z nami maršira*). Jedna krogla, ko smo neki grič naskakovali,

je tako blizo mojega levega ušesa žvižgala, da sem padel omoten na tla, ter se pozneje oziral, kde kri teče, ali vendar je mimo švignila! Te bitke na tanko opisovati, bi bilo jako zanimivo, ali kakor vidiš časa nemam, vedno dežuje, strehe nemam, torej mi nij mogoče! Tedaj ne zameri, preveč mislij mi roji po glavi, da ne vem, katero bi preje napisal.

V zadnjem pismu sem mater prosil, da bi mi poslali nekaj denarjev, ker sem skoraj na kantu, pa je tudi lahko to mogoče, ker je tukaj strašna dragina! Le pomisli, jeden liter na vadnega vina velja 80 kr., jeden štor šibic 5 kr., črevljarska kuba 5 kr., viržinja 10 kr. itd. pri našem markitanu, to je v nebo vpijoče, ali vino do Sarajeva bode veljalo 2 gld.

Lakote uže tudi nijsem toliko trpel, kakor zadnje dni, kajti mi smo vedno bili odstranjeni od brigade, marširali smo na stranskih bregovnih potih. Mislim, da zdaj na velikej cesti ostanemo, ker pričakujemo nove moči! Štiri „marše“ imamo še do Sarajeva, in morda tudi toliko bitk!

F. . s.

*) Iz tega je razvidno, da dr. Gros nij v bitki pri Žepčih padel. Pisatelj piše 9. avgusta, torej po bitki, in je v istej kompaniji z dr. Grosom. Ur.

Levee po pismu Jolloba Munde

— (Ministerstvo notranjih zadev) imenovalo je ministerskega namestnega tajnika v ministerstvu notranjih zadev dr. Fr. Avgust Alimonda pl. Mannentreu in tajnika deželne vlade Benedikt grofa Giovanellija oba za okrajna glavarja na Primorskem.

— (Sreča v nesreči.) Pise se nam: Nekov voznik iz Idrije vračal se je 21. t. m. iz Hotavelj domov. Na poti proti Podgori se je konju prsna veriga zapela v brzdo, in za to je jel konj porivati voz nazaj, in to ravno na mestu, kjer je cesta kakih devet sežnjev globoko podzidana. Voz s konjem in voznikom stekljaj se je nakrat čez strmi breg; pa vozniku in konju se poleg malih prask nij ničesa pripetilo. Voz pak se je potrl.

— (Za porotno sodnijo v Celji) je poklican kot predsednik okrožne sodnije predsednik Heinricher, in kot namestnika svetovalca Levičnik in Schrey.

— (Okrožna sodnija v Celji) je o premoženji protokoliranega trgovca M. Kropitscha v Celji konkurs odprla.

— (Konji) se kupujejo v Gradci za armado. Stari smejo biti pet do dvanaest let, in 161 do 168 centimetrov, to je 15 pesti 1 $\frac{1}{2}$ cola do 16 pesti visoki. Cena 250 gld., ki se takoj izplačajo. Nakupovalo se bode 600 tacih konj.

— (Železnica Sisek-Noví,) uže tolikokrat za potrebno izpoznanja, in zahtevana v državnem zboru, ki bi zdaj dobro služila, da se za našo armado hitreje dovaža provijant in municija, se ne sme zidati, ker tega magjarski trgovinski minister ne dopušča. Pač pa se bode zidala železnica Osek-Vinkovce-Brod, da se Bosna zveže z zveličano magjarsko deželo. Magjarska hegemonija je res uže tako neznosna, da je uže zadnji čas, ako nečeto poslušati prijazne in pametne besede, poprijeti se drugih bolj občutljivih sredstev.

— (Brezvspešen trud.) Graška „Tagespott“ prinesla je te dni članek, v katerem strinja vse svoje moči, da bi dokazala, da v Avstriji nij Slovanov, nego so le Čehi, Poljaki, Srbi, Hrvati, Slovenci itd., — ter pristavlja iz svojih modrih štajersko-nemških ust, — „da drug družega ne unejo“. Po graškej tetiki vlada mej Slovani „babilonska“ zmešnjava. Pa ne samo to; vsi ti — kako bi se le hitro izrazil — neslovanski Čehi, Poljaki itd., se še celo — sovražijo. Potem pa se spne ta stari kava tetika kvišku, odpre svoja usta, globoko vzdihne in reče: „Mi, mi Nemci smo v večini na Avstrijskem!“ In svet zna zdaj, da na Avstrijskem nij Slovanov, nego so le Poljaki, Slovenci, Hrvatje itd., a da je večina prebivalcev avstrijskih nemška, — quod erat demonstrandum.

— (V Garnizijske bolnice) v Ljubljani ležijo sledeči ranjenci: Od peškega polka barona Maroičiča št. 7: Tomaž Ocvirk, teško ranjen; lehkó ranjeni: Peter Auernik, Matija Weitser, Rajmund Dovjak, Jurj Rezar, Lojze Elvajner in Jože Gradišnik. — Od peškega polka Kuhnovega št. 17: Štefan Skola, Vit Hribar, Bartelj Strniša, Ivan Krajsek, Egidij Bitnic, Valentin Vidmar, vsi teško ranjeni: lehkó ranjeni so Jože Virnih, Bartelj Tomšič, Lovro Sintič. — Od peškega polka Hartungovega št. 47: korporal Anton Vjesok titularni korporal Fric Baumgärtaer, potem prostaki Tomaž Rotter, Franc Pölzl, Anton Klemenčič, Bogomir Vinter, Pavel Hojnik, Ivan Zamernek, Ivan Grešnik, Ignacij Lešnik,

Josef Žula, Miha Lešnikar, Jože Bernhard, Jakob Pliberšek, Štefan Kojc, vsi teško ranjeni; lehkó ranjeni: korporala Ivan Selenko Martin Zorko, poddesetnik Ivan Novak, potem prestaki: Jože Prič, Franc Selšnik, Matija Predan, Rikard Rozbavt, Jakob Lesnika, Martin Rusnik, Franc Hrovat, in Karl Kroselj. — Od peškega polka nadvojvode Leopolda št. 53: korporal Ivan Sintič, prostaki Gjuro Posavič, Jakob Zupetič, Pavel Lis, Mic Basa, Ivan Ozimec, in Josip Valenšek, vsi teško ranjeni; lehkó ranjeni so korporal Mijo Klemen in prostaki Peter Biskopec, Štepan Be-trinec in Gjuro Culik. — Od 27. lovskega bataljona so lovci Rupert Majer, Ferdinand Würger in Miha Kräuner teško ranjeni, a Matija Pacher je lehkó ranjen.

— (Valvazorjeve kronike) prišel je te dni na svetlo 39. t. j. VI. knjige 2. snopič, ki obravnava šege in navade, kakor tudi verske zadeve na Kranjskem. Posebno poglavje razpravlja dohodke, navade in poduk plemeni-tašev pa meščanov na Kranjskem, v nekem drugem pa našteva imena veljavnih na Kranjskem rojenih pisateljev. Podob v tem snopiču nij nobenih.

— (Iz seje deželnega odbora 19. avgusta.) Povabila dotičnega odbora k slovesnemu odkritju spomenika nepozabljivemu nadvojvodi Ivanu, ki se bode v Gradcu vsrilo 3. dne septembra, je deželni odbor vzel na znanje, ter bode po dogovoru s kmetijsko družbo sklenil kako udeležiti se važne svečanosti. — Radostno tudi sta se na znanje vzela deželnemu odboru došla dopisa dunajskega deželnega odbora in vodstva deželne norišnice na Dunaji, katera živo zahvalo izrekata za to, da se je Kranjska deželna norišnica udeležila razstave, katero je dunajska deželna norišnica julija meseca napravila v spomin 25letnega obstanka. kranjska norišnica je v to razstavo poslala po inženirju Priselu lično izdelani načrt nove Kranjske norišnice v Studencu in zadevno poročilo primarija dr. K. Bleiweisa, potem nekatere po blaznih izvršene slikarske in druge izdelke iz lesa. Te reči odlikovale so se tako, da jih je presviti cesar sam prav na tanko ogledal in posebno pohvalo izraziti blagovolil prizadevanju in delovanju kranjske norišnice. — Deželni odbor je privolil, da vinorejska šola na Slapu sme letos kakor lani vinske raztavi o priliki velike tombole, ki jo bode napravila kmetijska podružnica Vipavska, dodati tudi šolska vina itd. — Deželni odbor je pritrdil, da se učitelj Franc Golmajer imenuje za nadučitelja v Moravčah. — Neka izpraznena sirotinska ustanova podelila se je siroti Janezu Benediku iz Zagrice, okraja radovljiškega.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Iz Metlike 23. avg. Sinoči je bilo naše mesto razsvitljeno, možnarji so pokali, godba je svirala; vse prebivalstvo je bilo navdušeno. Živela hrabra armada! Ven s krvoloki!

Razne vesti.

* (Hrvatski slikar Mašić), zelo nadarjen umetelnik, je v Monakovem zopet izgotovil dve slici, kateri ste zdaj izloženi v Zagrebu. Večja in lepša slika predstavlja starega Bolgara.

* (Spomenik Nikoli Zrinjskemu.) V ateljeru A. Gezendnija v Pešti stoji nekoliko dnij na ogled spomenik, kateri bode mesto Siget okolo polovice bodočega meseca postavilo hrvatskemu banu Nikoli Zrinjskemu. Na jedne strani spominka slóve nadpis: „Zi-

getvar in okolica Nikoli Zrinjskemu — ki je padel junaški braneč Siget dné 7. septembra 1566.“, a na drugej strani je nekoliko stihov magjarskega pesnika Vörösmartija.

* (Rodovina žganjarjev.) V Trutnovi na Češkem so nedavno pokopali kmet-skega gospodarja in njegovega sina Rudolfa, katera sta oba jeden dan umrla, — ker sta prerada pila žganje.

* (Tri tedne ima jesti lojéne sveče) nekov ogerski plemenitaš grof Abr. Gyürky, kateri je pri volitvah v neogradskem okraju na vsak način hotel izpodriniti svojega tekmeca Pulszkyja, — a mu je izpodletelo. On se je bil namreč s tem obvezal, da nasprotnik njegov nema voljen biti, a navzlic vsej agitaciji je podlegel. Da gospoda grofa neprijatelji stvar jemljó resno, dokazuje resnica, da so mu do uenes uže poslali celih 25-funtov lojenih sveč. Dober tek, gospod magjarski širokoustnež! —

Listneca uredništva: G. A. K... v V. Presrečna hvala! Prav dobro nam je došlo. G. A. F. v Š. Pošljite, ob priliki se porabi. G. A. F. v M. Bodemo pregledali.

Tuji.

22. avgusta:

Evropa: dr. Kaizl iz Prage. — Csma iz Trsta. — Kardaisch iz Grada. — Pozzy iz Trsta. — Puntchart iz Ceovca.

Pri Slonu: Tischler iz Trebiža. — Seeber iz Dunaja. — Schnabl iz Gorice. — Haibl iz Dunaja. — Petrič iz Brastnika. — Herman iz Ljubljane.

Pri Maliču: pl. Ritter iz Grada. — Lokančič iz Zagreba. — Maschner iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Wucherer iz Lesc. — Blaghoni iz Vidma.

Dunajska borza 23. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	62 gld.	15	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	64	20	"
Zlata renta . . .	72	40	"
1860 drž. posojilo . . .	111	70	"
Akcije narodne banke . . .	813	—	"
Kreditne akcije . . .	255	25	"
London . . .	115	65	"
Napol . . .	9	28	"
C. kr. cekini . . .	5	12	"
Srebro . . .	100	60	"
Državne marke . . .	57	—	"

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebstij za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebstij za merjevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, vitne karte in pisemske zavitke. (158—71)

Oznanilo.

Podpisano županstvo naznanja, da bode **dne 6. septembra tekočega** in vsacega naslednjega leta v **Renčah letni trg** za živino in različno drugo blago.

Županstvo v Renčah,

dne 18. avgusta 1878.

(266—1) **France grof Strassoldo, župan.**

Pijančevanje, tudi v najhujšej pod garancijo, da bolnik za to ne vé, in da se zdravju ne škoduje, iznajdnik **Th. Konetzky,** izdelavec dišav v Berlinu, N. Bernauerstrasse Nr. 99. Vpljiv te iznajdbe je zdravstveni zbor preiskaval, in so bolniki pred kr. sodnijami s prisego potrdili. Naj se tedaj naravnost pri meni naroči, in ne zmeni za ponarejevalce. Zahvalna pisma za-stonj in franko. (255—3)

Marko Wir empfehlen geschätzt.
als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zellstoffe
der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(159—52)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.